

Abraham (4 van 5) – een kavel Kanaän – Genesis 23

- Lezen: Genesis 23

¹Sara leefde honderdzevenentwintig jaar. ²⁻³Ze stierf in Kirjat-Arba, het huidige Hebron, in Kanaän. Nadat Abraham bij zijn overleden vrouw had gerouwd en haar had beweend, stond hij op, vertrok en wendde zich tot de Hethieten. Hij zei: ⁴‘Ik woon maar als vreemdeling bij u. Geeft u mij hier een eigen graf, dan kan ik mijn overleden vrouw uitdragen en begraven.’ ⁵De Hethieten antwoordden hem: ⁶‘Maar luister, heer, wij beschouwen u als een vorst die door God zelf begunstigd wordt! Begraaf uw vrouw in het beste graf dat we hebben. Niemand van ons zal u zijn graf weigeren en u beletten haar daarin te begraven.’ ⁷Toen boog Abraham diep voor de Hethitische landeigenaars. ⁸‘Als u er dus mee instemt dat ik mijn vrouw uitdraag en begraaf,’ zei hij, ‘wees dan zo goed er bij Efron, de zoon van Sochar, op aan te dringen ⁹dat hij mij de grot van Machpela afstaat, die zijn eigendom is en aan de rand van zijn akker ligt. Laat hij mij die geven voor de volle prijs, zodat ik bij u een eigen graf heb.’ ¹⁰Onder de Hethieten die daar zaten, bevond zich ook Efron zelf. Zo luid dat allen die in de stadspoort bijeen waren gekomen het konden horen, zei hij tegen Abraham: ¹¹‘Geen sprake van, heer! Luister: die akker schenk ik u, en ook de grot die erop ligt. Ten overstaan van mijn volksgenoten geef ik u die; u kunt uw vrouw daarin begraven.’ ¹²Abraham boog diep voor de landeigenaars, ¹³en terwijl iedereen toe hoorde antwoordde hij Efron: ‘Als u werkelijk ... Maar luistert u toch naar wat ik voorstel! Ik wil de prijs betalen die de akker waard is. Neemt u dat geld toch van mij aan en laat mij er mijn vrouw begraven.’ ¹⁴Toen zei Efron tegen Abraham: ¹⁵‘Ach luister, heer, een stuk grond van vierhonderd sjekel zilver, wat betekent dat nu voor mij of voor u? U kunt er gerust uw vrouw begraven.’ ¹⁶Abraham ging hierop in en woog de hoeveelheid zilver af die Efron in het bijzijn van de andere Hethieten had genoemd: vierhonderd sjekel zilver naar de gangbare handelswaarde. ¹⁷Zo ging de akker van Efron in Machpela, in de buurt van Mamre, met de grot en met alle bomen op dat stuk land, ¹⁸als rechtmatig eigendom over op Abraham, ten overstaan van alle Hethieten die in de stadspoort aanwezig waren. ¹⁹Daarna begroef Abraham zijn vrouw Sara in de grot op de akker in Machpela, dicht bij Mamre, het huidige Hebron, in Kanaän. ²⁰Zo gingen het stuk grond en de daarop gelegen grot van de Hethieten over op Abraham en kwam hij in het bezit van een eigen graf.

Preek

Lieve mensen,

Het is een gesprek dat nog steeds vaak gevoerd wordt als iemand overleden is of gaat overlijden: huren we een graf? Of kopen we er één? Daar zijn allerlei argumenten bij te vinden. We weten allemaal: onze plek hier is voorbijgaand. Je vergaat tot stof. Toch is het een mooi idee als je een graf koopt en bij elkaar komt te liggen. En het is juist een naar idee als een graf na jaren geruimd wordt. De één komt regelmatig bij het graf van een geliefde. Voor anderen was de begrafenis de eerste en laatste keer dat je er was. Alleen overwegingen spelen een rol. Zo is dat ook bij Abraham.

...

Slide: Rouw

Sara sterft. Er is nooit zoveel aandacht voor haar. Overigens ook niet voor Isaak. Dat kreeg ik een paar keer terug na de vorige preek. Wat moet het voor Isaak geweest zijn dat hij op het hout vastgebonden werd. Dat hij het mes zag neerdalen naar zijn hals. Wat een trauma. Wat een geloof, ook van Isaak. Om je zo over te geven.

Overigens zijn er Joodse uitleggers die een verband zien tussen dit overlijden van Sara en wat er in het vorige hoofdstuk gebeurde. Heeft haar moederhart het kunnen trekken dat ze haar zoon bijna verloren had?

127 jaar. Het is wat je noemt een gezegende leeftijd. Tegelijk de pijn. Abraham kent zijn Sara haar hele leven al. Ze was immers zijn halfzus (Gen.20:12). Hij zal haar in haar jonge jaren niet veel gezien hebben, omdat vrouwen en mannen gescheiden leefden. Maar Abraham kent haar door en door. Is met haar vergroeid geraakt. Ook al omdat ze samen emigreerden. Op elkaar aangewezen. En nu moet hij verder zonder haar.

Abraham volbrengt de rouw over zijn vrouw. Dat staat er in een kort vers, maar is van wezenlijk belang. Hij zit bij haar lichaam. Ook zien we emoties bij Abraham. Daar was tot voor deze episode geen ruimte voor in de beschrijving van Genesis. Hooguit een lach. Maar hier zie je zomaar hoeveel het hem doet. Invoelbaar. Mens zoals wij.

Daarna staat hij op van 'zijn dode', zo staat er letterlijk vertaald uit het Hebreeuws. En dat klinkt wat afstandelijk, maar is juist heel intiem. Abraham noemt haar in vers 4 ook 'mijn dode'. Het klinkt rauw en persoonlijk. Intens. Anders dan 'mijn overleden vrouw'. Minder keurig klinkt het, maar daardoor dichterbij. Mijn dode. Je eigent je het verdriet toe. Je proeft het gemis. Losgescheurd. Ze hoorde bijna bij zijn persoonlijkheid.

Abraham gaat ons voor in rouw. Je kunt nog zo dankbaar zijn voor een lang en gezegend leven samen. De dood is een vijand. Waar je niet zomaar vrede mee hebt. Als iemand van wie je hield van je losgescheurd wordt. Zoals Jezus huilde bij het graf van Lazarus. Zo huilt Abraham om zijn dode. Je bent niet zomaar getroost.

En wat komt het dan altijd snel dat je van alles moet gaan regelen. Vaak veel te vroeg moet je al begraven. Zeker in het Midden Oosten. Je realiseert je je verlies nog maar amper. Op adrenaline moet je door. De klap komt daarna. Ook bij Abraham geldt: er moet veel geregeld. En geen begrafenisondernemer die je zorg uit handen neemt. Abraham staat er helemaal alleen voor. Het is ook opvallend dat in hoofdstuk 23 God niet genoemd wordt. Alleen uit de mond van de Hethieten. Daar kom ik zo nog even op terug.

Slide: Regel

Wie van jullie kijkt wel eens het programma 'ik vertrek'? Aan het einde van een uitzending is er altijd een terugblik. Hoe hebben ze de emigratie ervaren? Wat is er verwezenlijkt van de doelstellingen? Hoe zien ze de toekomst? En dan kun je op de site van Avro/Tros ook nog kijken hoe het *nu* met ze gaat.

Stel dat Abraham en Sara korte tijd voor haar dood zo hebben teruggeblikt. Ja, één belofte van God is uitgekomen. Een zoon. Een dertiger inmiddels. Hij doet het goed. En ze zijn rijk geworden.

Gezegd. Maar er is één belangrijke belofte die nog niet waar geworden is. 'Ga naar het land dat ik je zal wijzen' had God gezegd. En toen ze er eenmaal waren: 'eens zal alles wat je ziet van jou zijn'. Maar niets is minder waar. Als Sara sterft dan hebben ze nog geen millimeter eigen land.

Het bijzondere is: juist in deze verdrietige periode voor Abraham en Isaak gaat God een klein stukje van die belofte inlossen. Hoewel ... God. Ik zei net al: zijn naam wordt niet genoemd. Abraham moet er vooral *zelf* veel voor doen. We weten dat hij kan onderhandelen. Hij heeft dat over Sodom zelfs met *God* gedaan. Nu met de Hethieten. Omstandig, volgens de strategie van de mensen uit Kanaän, beweegt Abraham mee. Hij buigt diep. Legt zijn ego af. En hij dingt niet af, maar betaalt de volle prijs. Hij betaalt veel meer dan de marktprijs. Veel later koopt Jeremia een hele akker voor 17 sjekel (Jeremia 32). Dus 400 is veel te veel. De Hethieten maken misbruik van Abrahams verdriet. En hij heeft dat heus wel door, zakenman als hij is. Maar hij maakt er niet om. Een stukje beloofd land om zijn vrouw te begraven is hem alles waard.

En dat is mooi hè. Hoeveel heb je er voor over om de belofte van God waar te laten worden in jouw leven? Walter had het er vorige week ook over: een stap zetten. Op Jezus lijken. Je ego afleggen. Volgen van Jezus kost je iets. Maar zo worden wel Gods beloften waar. Voor jou. En voor je omgeving. Zij ontvangen zegen door jou heen. Zoals bij Abraham. Hij deelt van zijn rijkdom. Zonder af te dingen.

En zo krijgt hij ...

Slide: Een kavel Kanaän

Ik zei net al. God wordt in dit hoofdstuk niet genoemd. Abraham is aan zet. En juist door zijn inzet vervult God een klein deel van zijn belofte. Een voorschot op wat komen gaat. God doet het niet altijd *voor* ons, maar heel vaak ook *met* ons. Hij gebruikt jouw en mijn geloof en inzet om zijn rijk vorm te geven, om in deze wereld voet aan de grond te krijgen.

En zo verwerft Abraham een stuk beloofd land. Dat is zo belangrijk, dat het tot 2 keer toe gezegd wordt. Het is een overvloedige mededeling. In vers 2 staat: Ze stierf in Kirjat-Arba, het huidige Hebron, in Kanaän. En in vers 19 hetzelfde: het huidige Hebron, in Kanaän. De schrijver van Genesis benadrukt hiermee dat dit het eerste stukje is van vervulling van Gods beloften.

Wat ook belangrijk is in de beschrijving: het is Abrahams *rechtmatige eigendom* (vers 18). Hij heeft het eerlijk gekocht na uitgebreide onderhandelingen. Volgens het internationale recht in die tijd komt het hem toe. Dit stukje land. Een kavel Kanaän. Waar hij later ook zelf begraven zal worden. En Isaak en Rebekka. En Jakob en Lea.

En dan tenslotte een doorkijkje

Slide: ¹³Zij allen zijn in geloof gestorven; wat hun beloofd was hebben ze geen werkelijkheid zien worden, ze hebben slechts een glimp ervan begroet, en ze zeiden van zichzelf dat zij op aarde leefden als vreemdelingen en gasten. ¹⁴Door zo te spreken lieten ze blijken op doorreis te zijn naar een vaderland. ¹⁵En daarmee bedoelden ze niet het vaderland waaruit ze weggetrokken waren, anders waren ze daarheen wel teruggekeerd. ¹⁶Nee, ze keken reikhalzend uit naar een beter vaderland: het hemelse. Daarom schaamt God zich

er niet voor hun God genoemd te worden en heeft Hij voor hen een stad gereedgemaakt.
(Hebr. 11)

Jouw plekje hier op aarde. Dat wat God je gunt in dit leven. Het is uiteindelijk maar een glimp van wat er komen gaat. Het is een zegen als je een plek hebt. Als je niet opgejaagd en rusteloos een zwervend bestaan moet leiden. En dat kan zowel fysiek zijn als in je hart en hoofd. Het is een zegen als je rust mag ervaren en daarin iets van Gods beloften mag zien.

En tegelijk wacht jou en mij en heel deze wereld iets groters. En daar mogen we reikhalzend naar uitkijken. Dat heeft Abraham ook gedaan, zo lezen we hier. En dan kijkt hij verder dan beloofd land in het Midden Oosten. Uiteindelijk is die graftuin van Machpela een eerste stukje van iets veel groters. En onze plek hier. Ook ons graf. Of het nu gekocht is of gehuurd. Onze plek hier in een lijf dat het niet altijd goed doet. En dat verdriet met zich meedraagt. Onze plek hier is teken van iets groters. God is bezig een stad gereed te maken. Waar je voor altijd veilig bent. Waar recht heerst. Waar verzoening de boventoon voert. Waar het feest is.

Dat belooft God. Ook al zie je er vandaag nog maar een glimp van. Juist dat kleine beetje licht dat je ziet. Dat ene beetje vrede dat je ervaart. Juist dat laat je hopen op meer. En God zal het geven. Want Hij belooft nooit zomaar wat.

Amen